

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Podpora podniků na úrovni krajů a obcí

Dopady pandemie COVID-19 se již v současné době projevují na hospodářské situaci České republiky a stát se logicky snaží podnikům a podnikatelům pomoci. Pomoc v současné době začínají iniciovat i územně samosprávné celky. Tuto snahu považujeme za správnou a je potřeba ji podporovat. Dotace, odpouštění odvodů a jiná opatření mohou alespoň částečně pomoci podnikům v krizové situaci. Zároveň je ale nutné upozornit na to, že i dotace a podporování podniků mají svůj právní rámec a že tato oblast je regulována právem Evropské unie.

Veřejná podpora v souvislosti s COVID-19 a její právní rámec

Veřejná podpora je obecně neslučitelná s vnitřním trhem EU ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU[1]. SFEU stanoví pouze výjimky z tohoto pravidla, viz čl. 107 odst. 2 a 3 SFEU. Na novou situaci zapříčiněnou pandemií COVID-19 se samozřejmě snaží reagovat i Evropská komise („Komise“), která poskytuje sdělení a stanoviska k poskytování veřejných podpor, a to i v reakci na hrozící hospodářskou krizi.

Komise již dne 13. března 2020 přijala sdělení „Koordinovaná ekonomická reakce na koronavirovou nákazu COVID-19“, ve kterém uvádí celou řadu opatření, které mohou státy zavést. Státy dle tohoto sdělení mohou **v souladu s čl. 107 odst. 2 písm. b) SFEU[2]** například nahradit podnikům škodu vzniklou mimořádnými opatřeními, které přijaly, dále mohou rozhodnout o pozastavení placení daně z příjmu, DPH či sociálních příspěvků. Podpůrná opatření se ale nemusí vztahovat jen na podnikatele. Finanční podporu lze poskytnout i spotřebitelům, kterým nebyly vráceny peníze např. za vstupenky či zaplacené služby. **Členské státy mohou taková opatření pro náhradu škody oznámit a Komise je posoudí přímo podle čl. 107 odst. 2 písm. b) SFEU.**

Kromě toho mohou členské státy **na základě čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU[3], oznámit Komisi režimy podpory** s cílem vyhovět naléhavým potřebám v oblasti likvidity a podpořit podniky, které čelí finančním obtížím, jež jsou rovněž způsobeny či zhoršeny koronavirovou nákazou COVID-19.

S cílem doplnit výše uvedené možnosti přijala Komise dne 19. března 2020 „Dočasný rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19“ („Dočasný rámec“)[4]. V tomto Dočasném rámci Komise uvádí opatření veřejné podpory, která považuje za **slučitelná podle čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU[5]** a která mohou být **po oznámení dotčeným členským státem velmi rychle schválena.**

V Dočasném rámci Komise stanovila pět druhů podpory, které jsou považovány za slučitelné s vnitřním trhem dle čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU, a to:

- **přímé granty, selektivní daňové výhody a zálohy**, tj. například přímé granty, daňové a platebních výhody nebo obdobné formy, pokud celková nominální hodnota těchto opatření zůstane nižší než celkový strop 800 000 EUR na podnik;
- **státní záruky za bankovní úvěry;**
- **subvencované veřejné úvěry**, tj. například úvěry se zvýhodněnými úrokovými sazbami;
- **záruky pro banky, které zprostředkovávají státní podporu reálné ekonomice;**

- **krátkodobé pojištění vývozních úvěrů;**

Dodržování podmínek jednotlivých podpor bude prováděno prostřednictvím seznamu opatření, který jsou státy povinny Komisi poskytnout nejpozději do 31. prosince 2020 a také povinným zveřejněním přijatých opatření na internetových stránkách věnovaných státní podpoře.

Postavení územně samosprávných celků

Zákaz poskytovat veřejné podpory v rozporu s evropským právem samozřejmě platí i pro kraje a obce. Poskytovat dotace, odpouštět platby, nebo dávat jiné výhody by mělo být předem posouzeno z pohledu, zda nepůjde o nedovolenou veřejnou podporu. Podpora by dále měla být evidována, a v některých situacích i oznámena Komisi.

Pro posouzení konkrétního druhu veřejné podpory budou rozhodující stejné parametry, jaké jsme již uváděli například v článku Právní aspekty financování profesionálního sportu[6]. Dle čl. 107 odst. 1 SFEU se veřejnou podporou rozumí podpora, která je

- poskytnuta z veřejných prostředků,
- zvýhodňuje určité podniky (selektivní podpora),
- narušuje nebo hrozí narušení soutěže a
- ovlivňuje či hrozí ovlivnění obchodu mezi členskými státy EU.

Posledně zmíněná podmínka pravděpodobně bude často důvodem, proč lokální podpora zejména v regionech obcí nebude neslučitelná s vnitřním trhem, tzn. bude povolena. U paušálně stanovených podpor ale bude dopředu těžké vyloučit, že se podporovaný podnik nenalézá například v konkurenčním vztahu s jiným zahraničním podnikem, kdy hrozí ovlivnění obchodu na vnitřním trhu EU. Je potřeba tedy být při posuzování veškerých náležitostí velice obezřetný.

Územně samosprávné celky mají na výběr více variant jak postupovat legálně při podporování regionálních podniků, a to zejména následující:

- Zahrnout poskytnutí podpory do kategorie finančně malých podpor ***de minimis***

V souladu s nařízením[7] Komise není zakázána podpora, která je svým významem zanedbatelná, za takovou je označena podpora ve výši maximálně 200 000 EUR přidělená jednomu subjektu (podniku) v rámci období 3 let. Zvýhodnění tohoto typu musí být zaznamenáno do centrálního registru podpor *de minimis*.

- Zařadit podpory pod některou z **blokových výjimek**

Tzv. nařízení GBER[8] vymezuje specifické případy, kdy jsou stanoveny oproti podpoře *de minimis* vyšší limity. Jedná se například o podporu malých a středních podniků k přístupu k financování, investiční podporu malým a středním podnikům a další. I při využití blokových výjimek musí být podpora řádně evidována a navíc oznámena Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, případně u podpory přesahující 500 000 EUR i Komisi.

- **Využit Dočasného rámce** a poskytovat podporu v souladu s čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU, zejména bodu i. uvedeného výše (přímé granty).

Tento postup však musí být oznámen Komisi jak předpokládá Dočasný rámec. V současné době tímto způsobem notifikují podporu jednotlivé členské státy, ale i obce a kraje tímto způsobem mohou postupovat. V blízké době proto očekáváme předkládání i sdružených plánů podpory územně samosprávných celků.

V případě regionálních, nebo městských dotačních programů doporučujeme situaci vzájemně mezi územními samosprávami koordinovat.

Mgr. Petr Rudolf

Mgr. Karla Holubová

[Kruták & Partners, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Revoluční 724/7
110 00, Praha 1

Tel.: +420 222 261 460
Email.: info@krutakpartners.cz

[1] Smlouva o fungování evropské unie

[2] Čl. 107 odst. 2 písm. b) SFEU zní: „S vnitřním trhem jsou slučitelné podpory určené k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi“;

[3] Čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU zní: „Za slučitelné s vnitřním trhem mohou být považovány podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem“;

[4] Sdělení Komise sp. zn. C (2020) 1863, novelizován ke dni 3. dubna 2020;

[5] Čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU zní: „Za slučitelné s vnitřním trhem mohou být považovány podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu anebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu“;

[6] K dispozici >>> [zde](#).

[7] Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013;

[8] Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014;

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)
- [Oběť znásilnění má nárok na peněžitou satisfakci](#)
- [Digitalizace AML povinností: jak technologie mění plnění povinností pro tisíce povinných osob](#)
- [\(Ne\)vypořádání předmětu řízení u soudního smíru](#)
- [Nové limity opatrovnického rozhodování v judikatuře ESLP a Ústavního soudu](#)
- [Mimosmluvní odměna při společném zastupování více osob](#)
- [Nepřiznané koalice](#)
- [Společnost s podíly 50:50 - právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost - prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Vada koupené věci - kdy zjištěné nedostatky zakládají kupujícímu práva z vadného plnění a kdy nikoliv?](#)